OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

Demokratia- ja julkisoikeusosasto
Julkisoikeusyksikkö
LsN Niklas Vainio

EU-oikeus- ja tietosuojayksikkö
LsN Virpi Koivu

Lausunto
8.9.2025

Hallintovaliokunnalle

U 69/2022 vp Valtioneuvoston kirjelmä Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan ehkäisyä ja torjuntaa koskevista säännöistä (COM(2022) 209 final) – UJ 20/2025 vp

Hallintovaliokunta on pyytänyt oikeusministeriöltä lausuntoa otsikon asiassa. Valtioneuvoston jatkokirjelmässä UJ 20/2025 vp täydennetään aikaisempia kantoja viimeisimmän puheenjohtajan kompromissiehdotuksen valossa.

Oikeusministeriö yhtyy U-jatkokirjelmässä esitettyyn arvioon ja esittää seuraavassa joitain lisähuomioita tunnistamismääräystä koskevasta ehdotuksesta.

Tunnistamismääräystä koskeva ehdotus

U-jatkokirjelmän mukaan puheenjohtajamaa Tanskan laatima kompromissiteksti merkitsee käytännössä kokonaan paluuta Belgian ja Unkarin puheenjohtajakausilla neuvoteltuun versioon. Ehdotukseen on palautettu velvoittavaa tunnistamismääräystä koskeva sääntely.

Arvioidessaan vastaavaa kompromissiehdotusta aiemmin hallintovaliokunta katsoi, että ehdotetun sääntelyn soveltaminen olisi saattanut muodostua varsin laajaksi ja yksilöimättömäksi. Valiokunta on pitänyt tärkeänä, että luottamuksel-

Postiosoite
Postadress
Oikeusministeriö
PL 25
FI-00023 Valtioneuvosto
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Eteläesplanadi 10
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
0295 16001
Internat.
+358 295 16001

Faksi
Fax
09 160 67730
Internat.
+358 9 160 67730

S-posti, internet
E-post, internet
kirjaamo.om@gov.fi
www.oikeusministerio.fi
www.justitieministeriet.fi

lisen viestin salaisuuden suojaan puuttuminen on mahdollisimman kohdennettua. Hallintovaliokunta piti valtioneuvoston tavoin hyvänä, että aiempien esitysten kaltaisesta tunnistamismääräyksestä oli nyt luovuttu (HaVL 10/2025 vp).

Perustuslakivaliokunta on vastaavaa ehdotusta arvioidessaan todennut, että ehdotus merkitsi hyvin selvää etääntymistä siitä perustuslain 10 §:n 4 momenttiin liittyvästä vaatimuksesta, jonka mukaan rikosperusteinen puuttuminen luottamuksellisen viestin salaisuuteen edellyttää konkreettista ja yksilöityä rikosepäilyä. Valiokunnan mukaan tunnistamismääräys kohdistui edelleen palveluntarjoajiin ja heidän osaltaan lähtökohtaisesti kaikkien palveluja käyttävien viestintään, jolloin sen soveltaminen voi muodostua varsin laajaksi ja yksilöimättömäksi. Ehdotettu tunnistamismääräystä koskeva sääntely ei ollut valtiosääntöoikeudellisesti ongelmatonta erityisesti perustuslain 10 §:n 2 ja 4 momentissa turvatun luottamuksellisen viestin salaisuuden kannalta. Perustuslakivaliokunta kiinnitti huomiota myös siihen, onko tunnistamismääräystä koskeva sääntely tosiasiassa soveltuvaa valiokunnan sinänsä hyväksyttävänä ja erittäin painavana pitämään sääntelyn tavoitteeseen pääsemiseksi (PeVL 47/2024 vp). Vapaaehtoisuuteen perustuvaa mallia arvioidessaan valiokunta totesi, että tunnistamisen vapaaehtoisuus ei yksinään voi perustella etääntymistä siitä perustuslain 10 §:n 4 momenttiin liittyvästä vaatimuksesta, jonka mukaan rikosperusteinen puuttuminen luottamuksellisen viestin salaisuuteen edellyttää konkreettista ja yksilöityä rikosepäilyä. Asetusehdotusta oli edelleen syytä soveltuvin osin arvioida samoin perustein kuin perustuslakivaliokunnan aiemmissa sitä koskevissa lausunnoissa (PeVL 47/2024 vp, PeVL 5/2023 vp, PeVL 53/2022 vp).

Oikeusministeriö katsoo, että myös uutta kompromissiehdotusta on perusteltua arvioida näistä samoista lähtökohdista.